

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**AntiLutherus Judoci Clichtouei Neoportuensis. Doctoris
Theologi, Academiae Parrhisie[n]sis**

Clicthove, Josse

[Köln], 1525

VD16 C 4189

Index Eorvm Qvae In Hoc Tripartio opere pertractant, in singulis libris per
capitum ordinem digestus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36183

EPISTOLA NVNCVPATORIA.

herbæ usum, qm̄ potius ne q̄s ea utat̄, absterret oēs & reuocat. Atq; utinā nullo
rū aplius ais insideret Lutherana dogmata, neminiq; mortaliū eēt cordi. Cer
te si ita se res haberet, leuaremur hoc onere subeūdi p̄sentē (cui accingimur) las
borē. At yō qm̄ formidādū est, nōnullos adhuc sup̄esse, q̄ necdū penitissimis a
nimi recessibus intimisq; penetrabilibus excusserūt oīno pestilentē illā doctrinā,
sed tacito pectore eādē adhuc amplectunt̄, exosculant̄ & approbāt, nō satis p̄
suasi, eā esse peruersam, ad eruēdā hāc uenenosam, imis terræ radicibus abstru
sam radicē, cuius herba prominēs solo, acuta falce publici edicti ē succisa, tridēs
tē hūc, & sarculū trifurcū atq; ligonē literariū apparam⁹, nihil declinātes a recta
antiq; patrū semita, q̄ dānator; ab ecclia hæreticor; (ut Manichæi, Arii, Vigi
lanti, fluidij, & reliq;) Inias, atq; ex libris eor; cōdēnatis acceptas rōnes, suis pal
sim inseruerūt opib⁹ cōfutorijs, ut eas p̄sidio inuictæ ueritatis fideti⁹ eliderēt.
¶ Hoc autē n̄m̄ q̄tūlicūq; studiū, amplissimæ tuæ dignitati dedicādū celsim⁹,
clarissime Præses, tū ob incōcussam animi tui in cōsectādīs prisicor; patr; uesti
gij; soliditatē, q̄ noua dogmata ab illo; recto tramite exorbitatiā, ceu uir⁹ lax
tifer; sp̄ exhorruisti, non inemor prouerbij illius, apud Sapiētē cōscripti. Qui
dissipat sepe, mordebit eū coluber. Vbi sepem, glossa interlinearis interpretat̄ in
stituta ecclie, q̄ si q̄s dissipauerit, atq; isolēter abiecerit, eū a diabolo, serpēte an
tiq; & tortuoso mordicus apphēdēdū phibet. Tū etiā ob indefessam ad extirpā
dos Lutheranos cū libris errores operā, in sup̄ma Parisiani senatus curia haud
segniter abs te p̄stitā, ut intemerata fidei synceritas & illabefacta sp̄ obseruet.
Obnixēq; petimus, ut grauissimi tui noīs authoramēto cōprobes etiā ap̄ oēs
illo; demolitionē, a nobis hic elaboratā, fulcimētoq; sacrar; līr; ac sanctorū
patrū, & rōnibus nō paucis utcūq; subnixā. Quā ubi syncera animi tui integri
tas acerrimo suo iudicio probauerit, speramus eādē & ab alijs facile prabatū
iri, & legētibus nō modicū fructū allaturā. Vale p̄sidij & dulcē decus meū. Ex
Parisius, anno ab incarnatione dñica uicesimoq̄to sup̄ millesimū, & q̄ntesimū.

¶ INDEX EORVM QVAE IN HOC TRI partito opere pertractant, in singulis libris per capitum or dinem digestus.

¶ In primo libro, hæc determinantur.

Vid Christiane libtatis noie, itide & eccliaſticę, designat apud
Lutheꝝ, & affectatores eius. Cap. .I.

¶ Nonnulla Lutheri dicta, quibus suā aſt uit libertatem Chri
ſtianā, hoc in libro improbanda. II.

¶ Præter ea q̄ sacrū continet euāgeliū tempore apostoꝝ fuisse pleraq;
cōstituta, ad rectā totius ecclie moderationem. III.

¶ Sanctoꝝ patrū testimonio id etiā ostendi, q̄ multa circa ecclie primi
tiue exordiū fuerit cōstituta, q̄ nō sunt i euāgelio apte cōscripta III

¶ Beatū Dionysiu Areopagitā a S. Paulo cōuersum, esse eor; sacrorū

INDEX CAPITVM.

- operum, quæ uulgo ipsi ascribuntur, auctorem. V
- ¶ **A**uthoritate Damasceni & aliorum sanctorum patrum, idem quod modo ostensum est, comprobari, eminenti quoque diuinæ Dionysii doctrinæ, contra Lutheri obreclationem, eorundem testimonio demonstrari. VI
- ¶ **D**ionysium etiam Areopagitam, in Gallia ad Christum illi annuntiandum uenisse & apud Lutetiam Parisiorum, gloriosum consummasse suum martyrium. VII
- ¶ **D**issolutio rationum aduersæ partis, conuincere nitentium, opera quæ Dionysii nomine sunt annotata, non esse Dionysii Areopagitæ, sed alterius cuiuspiam auctoris. VIII.
- ¶ **A**liarum adhuc rationum, quæ aduersæ partis defensores adducunt, dissolutio, corroboratis, opera Dionysio attributa, esse Dionysii Areopagitæ. IX
- ¶ **A**pprobatio ecclesie moderatoribus recte constitui posse leges obligatorias quarum transgressio iducuat mortalis culpæ labem, æternæ quoque damnationis reatum. X.
- ¶ **E**cclies primores ac presbiteros posse leges obligatorias cedere, etiam cum adiecta interminatione, quæ earum transgressores icurrat peccati mortalis reatum. XI
- ¶ **A**liis insuper rationibus uim obligatoriæ constitutionum ecclesiasticarum, qua fideles cõstringunt & coarctant, comprobari. XII.
- ¶ **C**hristum non omnia præcepta ad ecclesie catholicæ statum cõferentia, in euangelio particulatim expressisse. XIII.
- ¶ **Q**uis euangelium, ad salutem sit sufficiens, non tamen omnia in eo apte ac particulatim contineri, quæ nobis ad consequendam uitam æternam sunt necessaria. XIII.
- ¶ **V**eteris legis ceremonias, ab apostolis aboleri iussas, non autem sectiones sacras, in nouo testamento ad itegriorem euangelii obseruationem ordinatas. XV
- ¶ **E**cclies antistites & rectores, transgressoribus ecclesiasticarum legum recte in terminari mortalis culpæ ac damnationis æternæ reatum. XVI.
- ¶ **C**õcilia generalia, ab errore noxiæ profus esse aliena, eadem quoque recte in suis canonibus pœnam transgressoribus indicere. XVII.
- ¶ **N**on omnes humanas traditiones, sine discrimine a deo reprobari, sed eas dumtaxat, quæ diuinis præceptis sunt contrariæ, & animarum saluti officiant. XVIII
- ¶ **C**hristianos omnes obligari ad obseruandas ecclesie leges, etsi eas aliter boni & aliter improbi soleant exequi, diuersoque cõstituto fine. XIX
- ¶ **N**on esse insimulandos crudelitatis, ecclesie primates, quæ leges eius contulerint obligatorias cum adiectione pœnarum. XX
- ¶ **N**on esse improbandum nec abrogandum cœlibatû sacerdotum, quamuis nonnulli per uitæ incõtinentiam illum cõtaminent. XXI.
- ¶ **O**b multitudinem præuaticantiû indicta ieiunia, non esse tollendum

INDEX CAPITVM.

- ecclesiæ de ieiunijs seruandis præceptum XXII.
- ¶ Quænam sit uera libertas Christiana & euangelica, quam sibi asciscere debent omnes atq; comparare. XXIII.
- ¶ Quidnã de septẽ dictis Lutheranis in principio huius libri propositis est sentiendum, præsertim de primo. XXIII.
- ¶ Quid item de secundo, & sequentibus duobus Lutheri articulis prius positis, censendum est. XXV.
- ¶ Solam fidem. naquaquam ad salutem sufficere, sed cum ea, & bona opera esse homini necessaria XXVI.
- ¶ Opera bona in nobis nõ esse pctã, ut sentit perperã Lutherus, & p ea hominẽ iustificari atq; iustũ reddi, quod idem negat. XXVII.
- ¶ Quid de quinto Lutheri articulo prius posito, & sexto, ferendum est iudiciũ. XXVIII.
- ¶ Quid demum de septimo, postremoq; Lutheri articulo, cæremoniũq; ecclesiasticis, est sentiendum XXIX.

¶ In secundo libro, hæc discutiuntur.

- ¶ Vam absurda sit Lutherana snia, de toto ordine ecclesiastico, de distinctione sacerdotij, & de sacrificio missæ Ca. .I.
- ¶ Ecclesiã Christi, diuersos gradus atq; ordines sortiri, quib; decenter ac concinne distinguitur. II.
- ¶ Alijs insuper rationibus ex scriptura de promptis, ostendi diuersitatẽ graduum, in ecclesiæ integritate constituendorum III.
- ¶ Non omnes Christianos, sine ætatis & sexus discrimine, habendos esse, dicẽdoq; sacerdotes III.
- ¶ Alijs adhuc rationibus demonstrari, non omnes Christianos sine quouis discr imine, esse sacerdotes V.
- ¶ Rationum Lutheranarum cõprobare nitentium, cõmune omnibus Christianis esse sacerdotiũ euangelicũ & nouæ legis, dissolutio VI.
- ¶ Non ad omnes Christianos pertinere ministerium publice prædicãdi uerbum dei, sed ad eos tantum, qui ad illud munus exercendũ, potestatem a superioribus suis acceperunt
- ¶ Non esse abrogandam missam priuatam, nec solis diebus dominicis celebrandum populo mysterium missæ, ut contendit Lutherus contra ecclesiasticum institutum VIII.
- ¶ Non expedire, in hoc ecclesiæ tẽpore astringi laicos ad sumendã singulis diebus dominicis sanctã eucharistiã, ut uult Lutherus. IX.
- ¶ Sacrametũ altaris, in missa scdm ritũ ecclesiæ oblatũ, uere esse & dici

INDEX CAPITVM

- debere sacrificium nouæ legis, contra Lutheri sententiam. X
- ¶ Ecclesie sanctæ autoritate, & scriptorum ecclesiasticorum testimonio comprobari, missam esse sacrificium. XI
- ¶ Sanctionum etiam pontificiarum iurisq; canonici testimonio ostendit, q; sacramentum eucharistiæ in missæ celebratione oblatum, sit uerum & singulare sacrificium. XII
- ¶ Rationum Lutheranarum, sacramentum altaris non esse sacrificium, contendendum, dissolutio. XIII.
- ¶ In sacramenti eucharistiæ prima institutõe, nõ solũ uerba cõtineri pro missionẽ significãtia, sed & ea, q; designãt offeredi actũ & ministeriũ. 14
- ¶ Ipsius sacramenti eucharistiæ mädicationem & sumptionem, nequa q; repugnare rationi sacrificij, prius deo oblati. XV
- ¶ Diuersis rationibus, sanctum eucharistiæ sacramentum, & testamen tum nonnunq; recte dici, & sacrificium XVI
- ¶ Sacrum missæ canonem, pie & recte compositum esse, eundemq; in magna ueneratione haberi debere XVII.
- ¶ Officium ecclesiasticum de sancto eucharistiæ sacramento, luculenter & præclare compositum esse. XVIII
- ¶ Q; recte constitutum sit, uerba consecrationis panis & calicis, debere esse secreta, illorumq; formam a quopiam mutari non posse, citra propriæ salutis iacturam. XIX
- ¶ Rationabilem esse constitutionem ecclesiasticam, q; a ieiunis consecretur & sumatur eucharistia, contra Lutheri placitum. XX
- ¶ Sacerdotẽ in missæ officio debere sumere sacramentũ eucharistiæ, a se cõsecratũ, cõtã Lutheri id negãtis, impietatẽ & uesaniã XXI.
- ¶ Vnam hostiæ consecratæ partem, in officio missæ, sanctis æternę gloriæ consortibus recte deputari. XXII.
- ¶ Non esse improbandam, sollicitam sui præparationem, ad debitã sanctæ eucharistiæ perceptionem. XXIII
- ¶ Horarum canonicarum lectionem, non esse damnandam, & quã ob causam illa est instituta XXIII
- ¶ Rationum, quibus horarum canonicarum lectionem improbat Lutherus, dissolutio XXV
- ¶ Autoritate sacræ scripturæ & probatorum authorum comprobari, q; ponendum sit purgatorium. XXVI
- ¶ Suffragia uiuentium prodesse animabus defunctorum, & potissimũ, sancti altaris sacrificium XXVII

INDEX CAPITVM.

¶ **N**ō esse leuiter credēdas, nec in uniuersum damnandas, mortuorū, q̄
uuis fieri dicuntur, apparitiones. XXVIII.

¶ **N**ō eē etiā improbāda, publica rei literariæ gymnasia, neq; in discipli
narū professione magisteria, cōtra Lutheri placitū. XXIX

¶ **G**ymnasiorū per alias adhuc rōnes approbatio, & rationū Lutheri il
la improbantū, dissolutio. XXX

In tertio libro, hæc pertractantur.

Vam graue sit malū, monasticā uitā p̄fessum, cōtra eius uo
ta & instituta scriptis pugnare Cap. .I.

¶ **E**x ueteris & noui testamēti scriptura, solidū haberi testis
moniū, q̄ liceat, cōmēdabileq; sit, uota facere deo. II.

¶ **I**n noua etiā lege, autoritate & exēplo probari uota, sanctūq; uirgi
nitatis propositum, a multis in ea esse seruatum III

¶ **N**ō solū tēporaria & ad certū seruāda tēpus, sed & p̄petua, totoq; uite
spacio obligātia uota, fieri ab hominibus posse. III.

¶ **R**eligionis monasticæ dignitatē, ab antiquitate eiusdem & diururni
tate temporis quo uiguit, liquido patefieri. V

¶ **E**xcellētiā sanctitatis & doctrinæ eorū, q̄ ordines monasticos institue
rūt, magnā arguere cōnobiticæ uitæ dignitatē & p̄fectionē. VI

¶ **T**res uirtutes circa quas uota consistunt monastica, tribus præcipuis
uitijs humano generi maxime noxijs aduersari, & tribus etiam, libere
deo seruiendi impedimentis. VII.

¶ **O**bediētiā, paupertatē & castitatē, triū uotoꝝ monasticorū materiā, sa
cræ scripturæ & sanctorū patrū testimonio, solide cōprobari VIII

¶ **A**lias insup cōnobiticas cōstitutiones, & sacris lris esse cōsentaneas,
& animarum saluti apprime cōducibiles IX

¶ **I**nstitutionē monasticā nō eē doctrinæ Ch̄ri cōtrariā, nec oia q̄ i facto
cōtinent euāgelio, dei p̄cepta dici debere, cōtra Lutheri placitū X

¶ **Q**uæ ante uotū, cōsilij fuerunt, facto iam uoto transire in præcepta, &
esse tunc obligatoria. XI.

¶ **R**eligionis monasticæ statum, non statim a principio esse omnino p̄
fectum, sed per obseruationem institutorum illius uitæ, ad perfectio
nem assequendam tendere. XII

¶ **D**isciplinæ monasterialis uota, nequaq; fidei repugnare, neq; oīno dā
nandam esse in bonis operibus fiduciam XIII

¶ **V**ota monastica minime aduersari libertati Christianæ, sed eam po
tius reddere perfectiorem XIII

INDEX CAPITVM

- ¶ Satisfactionem per bona opera, de peccatis commissis: homini ad salutem anime esse necessariam, contra Lutheri sententiam. XV
- ¶ Aliorum insuper Lutheri errorum, ex libertate sua (quam statuit) manantium, explicatio atq; confutatio: & potissimum æqualitatis omnium bonorum operum in perfectiōe. XVI
- ¶ Monasticum institutum, sacræ scripturæ authoritati haudquaquam aduersari: & in bonis operibus homines etiam deo coagentes esse, nec solum in illis passiuè se habere. XVII
- ¶ Bonorum spiritualium communicatiōem, inter membra corporis mystici fieri: & unius in alterum distributionem. XVIII
- ¶ Tres uirtutes, circa quas uota monastica uersantur, non solum libere seruari posse: sed etiam uoto promitti, exemplo sanctorum patrū, doceriq; ut uoueantur, & promissa exigi. XIX
- ¶ Vota monastica nequaquam diuinis repugnare præceptis: neq; officijs charitatis, quæ proximis debemus. XX
- ¶ Filios etiam inuitis parentibus, posse monasticam uitam aggredi: nec his tali filiorum dissentiētibus, obedire illos debere. XXI
- ¶ Institutionem monasticam nequaquam impedire officia charitatis: nec ociosos aut desides enutrire. XXII
- ¶ Religiosos non obligari de necessitate salutis: ad labores manuum exercendos pro uictu comparando. XXIII
- ¶ Votum castitatis neq; rationi rectæ repugnare: neq; eius persolutionem cuiquam reddi impossibilem. XXIII
- ¶ Quod non potest uotum castitatis, ob difficultatem cælibatus, in coniugium commutari: quod etiam deus nihil nobis præcepit factu impossibile. XXV
- ¶ Debiti conjugalis usum non semper esse annexum peccato, cõtra Lutheri: sed ipsum plerūq; citra omnem culpæ labem fieri posse. XXVI
- ¶ Votum castitatis ea de re fieri: quæ in nostra potestate est cõstitutæ, suffragante dei auxilio. XXVII
- ¶ Non expedire religiosorum statui: quod loco uoti continentia, foret eis imposita castitas conjugalis. XXVIII
- ¶ Virginitatem alijs stipatam uirtutibus, mira excellentia effulgere: eandemq; nuptijs præferendam esse. XXIX
- ¶ Paupertatem monasticam recte etiam deo per uotum promitti: illamq; sufficientiæ rerum & abundantia in tota monasterij communitate, nequaquam repugnare. XXX

INDEX CAPITVM

- ¶ A paupertatis monastice uinculo minime eos absolui, q̄ ex monasterijs ad prælationem ecclesiasticã assumuntur: sicut nec à uoto castitatis eorūdem relaxari. XXXI
- ¶ Obedientiam monasticam, primum de consilio esse: & deinceps de precepto, atq; per eam, religiosos suis omnibus superioribus: recto ordine subesse. XXXII
- ¶ Annum, quẽ probationis uocant, in suscipiendis ad monasteria religiosis recte institutum esse: ut eorum quæ subeunda sunt onerũ, faciant ante periculum. XXXIII
- ¶ Non esse expectandam senilem & decrepitam ætatem, ad subeudum monasticæ uitæ iugum; ut uult Lutherus. XXXIII

¶ INDICIS CAPITVM, TRI-
VM LIBRORVM HVIVS
OPERIS: FINIS.